

Słowniczek pojęć

używanych w działaniu 1.3 *Regionalny system innowacji* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

Aparatura naukowo – badawcza - zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej nie zalicza się sprzętu komputerowego i innych urządzeń nie wykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.

Badania podstawowe - prace eksperymentalne lub teoretyczne, podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowania ani użytkowanie.

Badania przemysłowe (dawniej stosowane) - badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowywania nowych produktów, procesów i usług, lub wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględnia się tu tworzenie elementów składowych systemów złożonych, co jest niezbędne do badań przemysłowych, szczególnie do walidacji technologii generycznych, z wyjątkiem prototypów.

Centrum badawczo-rozwojowe (CBR) - przedsiębiorca niebędący jednostką badawczo-rozwojową, który na mocy Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej uzyskał status CBR. Celem nadawania statusu centrum badawczo-rozwojowego (CBR) jest rozwój prywatnego sektora badawczo-rozwojowego oraz wzrost popytu na usługi B+R przez powiązanie statusu centrum z zachętami podatkowymi.

Centrum transferu nowoczesnych technologii wytwarzania – jest rodzajem Centrum Transferu Technologii, którego obszar działalności skupia się wokół technologii produkcyjnych w tym technologii wytwarzania.

Centrum transferu technologii - grupa nie nastawionych na zysk jednostek doradczych, szkoleniowych i informacyjnych realizujących programy wsparcia transferu i komercjalizacji technologii i wszystkich towarzyszących temu procesowi zadań. Działalność CTT ma miejsce na styku sfery nauki i biznesu (stąd częsta nazwa jednostki pomostowe), ma zaowocować adaptacją nowoczesnych technologii przez działające w regionie małe i średnie firmy. Do podstawowych celów działalności centrów należy zaliczyć: 1) waloryzację potencjału naukowo-innowacyjnego w regionie, tworzenie baz danych i rozwijanie sieci kontaktów między światem nauki i gospodarki, 2) opracowywanie studiów przedinwestycyjnych, 3) identyfikację potrzeb innowacyjnych podmiotów gospodarczych (audyt technologiczny), 4) popularyzację, promocję i rozwój przedsiębiorczości technologicznej.

Centrum transferu wiedzy – centrum świadczące usługi dostępu do informacji o zasobach wiedzy, szczególnie w zakresie wskazanym w opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Współpraca i transfer wiedzy między ośrodkami badawczymi, przemysłem i MŚP istotnym warunkiem innowacji (opinia z inicjatywy własnej)” (2009/C 218/02).

Duże przedsiębiorstwo (duży przedsiębiorca) – przedsiębiorstwo nie będące mikro, małym lub średnim przedsiębiorstwem.

Działalność innowacyjna - działalność związaną z przygotowaniem i uruchomieniem wytwarzania nowych lub udoskonalonych materiałów, wyrobów, urządzeń, usług, procesów lub metod, przeznaczonych do wprowadzenia na rynek albo do innego wykorzystania w praktyce. Obejmuje wszystkie działania o charakterze naukowym, technicznym, organizacyjnym, finansowym i komercyjnym, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań mogą mieć same z siebie charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, ale stanowią niezbędny krok na drodze ku wdrożeniu.

Eksperymentalne prace rozwojowe (prace rozwojowe) - obejmują nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, w szczególności:

a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług pod warunkiem, że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych,

b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych w przypadkach, gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych (dowodowych) jest zbyt kosztowna; w przypadku, gdy projekty pilotażowe lub demonstracyjne mają być następnie wykorzystywane do celów komercyjnych, wszelkie przychody uzyskane z tego tytułu należy odjąć od kwoty kosztów kwalifikowanych pomocy publicznej,

c) działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług pod warunkiem, że nie są one następnie wykorzystywane ani przekształcane z myślą o zastosowaniach przemysłowych lub komercyjnych.

Prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Inkubator przedsiębiorczości – instytucja rozwoju ekonomicznego i socjalnego powołana dla selekcji organizowania oraz przyspieszania wzrostu i sukcesu nowych, przedsiębiorczych firm poprzez kompleksowy program wspierania biznesu. Głównym celem inkubatora jest wypromowanie efektywnych przedsiębiorstw, które po opuszczeniu programu są zdolne samodzielnie przetrwać finansowo. Po opuszczeniu inkubatora firmy tworzą miejsca pracy, rewitalizują środowisko lokalne komercjalizują nowe technologie tworzą dobrobyt i pomyślny rozwój lokalnej i narodowej gospodarki. Kluczowymi elementami definicji inkubatora są:

- zarząd który organizuje środki i rozwija związki biznesowe marketingowe menedżerskie odpowiednio do potrzeb przedsiębiorców – klientów
- wspólne usługi biurowe, szkolenie, zaplecze techniczne i wyposażenie
- dobór klientów i proces przyspieszonego rozwoju, w wyniku czego przedsiębiorstwa stają się bardziej samodzielne oraz przygotowane do wyjścia z inkubatora
- pomoc w uzyskaniu środków finansowych niezbędnych dla rozwoju przedsiębiorstwa
- inkubatory przedsiębiorczości dodają wartości przedsiębiorstwom poprzez oferowanie we własnym obiekcie odpowiedniej powierzchni i elastycznych warunków wynajmu.

Inkubator przedsiębiorczości akademickiej - jest specyficznym typem inkubatora przedsiębiorczości. Tworzone w otoczeniu szkół wyższych inkubatory są ofertą wsparcia studentów i pracowników naukowych w praktycznych działaniach rynkowych. Oprócz funkcji realizowanych również w tradycyjnych inkubatorach inkubator akademicki daje szczególne możliwości rozwoju poprzez dostęp do: 1) uczelnianych laboratoriów i aparatury badawczej, 2) doradztwa technologicznego i patentowego, 3) wiedzy naukowców i studentów przy świadczeniu usług doradczych i szkoleniowych oraz 4) baz danych o badaczach i wynalazcach, pomysłach, patentach i technologiach.

Inkubator technologiczny - typ programu inkubacji przedsiębiorczości, rozwijany w otoczeniu lub powiązaniu z instytucjami naukowo-badawczymi, definiowany jako wyodrębniony organizacyjnie i oparty na nieruchomości ośrodek, łączący ofertę lokalową z usługami wspierającymi rozwój małych firm.

Innowacja marketingowa - wdrożenie nowej metody marketingowej wiążącej się ze znaczącymi zmianami w projekcie/konstrukcji produktu lub w opakowaniu, dystrybucji, promocji lub strategii cenowej. Celem innowacji marketingowych jest lepsze zaspokojenie potrzeb klientów, otwarcie nowych rynków zbytu lub nowe pozycjonowanie produktu firmy na rynku dla zwiększenia sprzedaży.

Innowacja organizacyjna - wdrożenie nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez firmę zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem. Celem innowacji organizacyjnych może być osiągnięcie lepszych wyników poprzez redukcję kosztów administracyjnych lub kosztów transakcyjnych, podniesienie poziomu zadowolenia z pracy (a tym samym wydajności pracy), uzyskanie dostępu do aktywów niebędących przedmiotem wymiany handlowej (takich jak nieskodyfikowana wiedza zewnętrzna) czy obniżenie kosztów dostaw.

Innowacja procesowa - wdrożenie nowej lub znacząco udoskonalonej metody produkcji lub dostawy. Do tej kategorii zalicza się znaczące zmiany w zakresie technologii, urządzeń oraz/lub oprogramowania. Mogą mieć za cel obniżenie kosztów jednostkowych produkcji lub dostawy, podniesienie jakości, produkcję bądź dostarczanie nowych lub znacząco udoskonalonych produktów.

Innowacja produktowa - wprowadzenie wyrobu lub usługi, które są nowe lub znacząco udoskonalone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania,

łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych. Mogą one wykorzystywać nową wiedzę lub technologie bądź bazować na nowych zastosowaniach lub kombinacjach istniejącej wiedzy i technologii. Termin „produkt” jest stosowany na oznaczenie zarówno wyrobów, jak i usług. Do innowacji produktowych zalicza się zarówno wprowadzenie nowych wyrobów i usług, jak i znaczące udoskonalenia istniejących wyrobów i usług w zakresie ich cech funkcjonalnych lub użytkowych. Innowacje produktowe w sektorze usług mogą polegać na wprowadzeniu znaczących udoskonalień w sposobie świadczenia usług (na przykład na podniesieniu sprawności czy szybkości ich świadczenia), na dodaniu nowych funkcji lub cech do istniejących usług lub na wprowadzeniu całkowicie nowych usług.

Innowacyjny klaster przemysłowy - inaczej grona (ang. *clusters*), geograficzne skupiska wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji (na przykład uniwersytetów, jednostek normalizacyjnych i stowarzyszeń branżowych) w poszczególnych dziedzinach, konkurujących między sobą, ale także współpracujących. Określenie innowacyjny dotyczy charakteru podejmowanej działalności w ramach funkcjonowania klastra.

Instytucje otoczenia biznesu – mikroprzedsiębiorcy, mali lub średni przedsiębiorcy, a także przedsiębiorcy inni niż mikroprzedsiębiorcy, mali lub średni przedsiębiorcy, bez względu na formę prawną, który nie działa dla zysku lub przeznaczają zysk na cele statutowe i prowadzi działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Są to instytucje non-profit, nie działające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub równoważnym dokumencie, działające na terenie Polski. Podmioty posiadające niezbędną bazę materialną, techniczną, zasoby ludzkie i kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MSP. Do tej kategorii instytucji zalicza się: agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, ośrodki szkoleniowo – doradcze, fundusze, organizacje reprezentujące przedsiębiorców, instytucje proinnowacyjne, działające na rzecz innowacyjności, centra transferu technologii, instytuty i ośrodki badawczo – rozwojowe, pełniące rolę centrów oraz ośrodki innowacji i przedsiębiorczości, do których zalicza się inkubatory przedsiębiorczości i inkubatory technologiczne, centra/parki naukowo-technologiczne, parki technologiczne itp. Oferują one przedsiębiorcom usługi wspierające w szerokim zakresie, w tym w zakresie tworzenia, prowadzenia i rozwoju przedsiębiorstwa. Oferta instytucji otoczenia biznesu obejmuje udzielanie informacji, szkolenia, doradztwo, usługi B+R itp.

Inwestycja dotyczącej innowacji technologicznej - należy przez to rozumieć inwestycję, która:

- a) umożliwi wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych wyrobów i usług, w tym nowoczesnych metod dostarczania produktów, lub
- b) prowadzi do powstania nowego lub znacząco ulepszanego produktu lub wdrożenia technologii pojawiającej się po raz pierwszy w kraju, lub
- c) jest zgodna z kierunkami uznanymi za priorytetowe na podstawie obserwacji trendów rozwoju technologii.

Jednostki naukowe - jednostki prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe, taką jak: a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni, b) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, c) jednostki badawczo-rozwojowe, d) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, e) jednostki organizacyjne posiadające status jednostki badawczo-rozwojowej, f) Polską Akademię Umiejętności, g) inne jednostki organizacyjne, niewymienione w lit. a-f, posiadające osobowość prawną i siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przedsiębiorcy posiadający status centrum badawczo-rozwojowego nadawany na podstawie przepisów o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej.

Jednostki rozwojowe — podmioty gospodarcze, zajmujące się działalnością B+R obok swojej podstawowej działalności; prowadzą przede wszystkim prace rozwojowe mające na celu zastosowanie istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki badaniom podstawowym i stosowanym lub jako wynik doświadczenia praktycznego, do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług; w przeważającej części są to przedsiębiorstwa przemysłowe posiadające własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, zakłady i ośrodki badawczo-rozwojowe, działy badawczo-technologiczne, biura konstrukcyjne i konstrukcyjno-technologiczne, zakłady rozwoju techniki, biura studiów i projektów, itp.), a także rolnicze i zootechniczne zakłady, gospodarstwa i stacje doświadczalne, centra naukowo-techniczne, itp.

Jednostki sektora finansów publicznych - zalicza się do nich: a) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, b) gminy, powiaty i samorząd województwa, zwane dalej "jednostkami samorządu terytorialnego", oraz ich związki, c) jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, d) państwowe i samorządowe fundusze celowe, e) uczelnie publiczne, f) jednostki badawczo-rozwojowe, g) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, h) państwowe i samorządowe instytucje kultury, i) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nie fundusze, j) Narodowy Fundusz Zdrowia, k) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne, l) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

Laboratorium - miejsce wyposażone w aparaturę naukowo-badawczą, przeznaczone do przeprowadzania badań naukowych.

Małe przedsiębiorstwo (mały przedsiębiorca) - przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR.

Mikroprzedsiębiorstwo (mikroprzedsiębiorca) - przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów EUR.

Nakłady na działalność innowacyjną - obejmują nakłady na:

- prace badawcze i rozwojowe (B+R) związane z opracowywaniem nowych i ulepszonych produktów (innowacji produktowych) i procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe (tzw. nakłady wewnętrzne, *intramural*) lub nabyte od innych jednostek (tzw. nakłady zewnętrzne, *extramural*);
- zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw (licencji, praw patentowych, ujawnień *know-how* itp.);
- oprogramowanie [koszty zakupu, opracowania (doskonalenia) i adaptacji (aktualizacji)];
- zakup i montaż maszyn i urządzeń oraz budowę, rozbudowę i modernizację budynków służących wdrażaniu innowacji;
- szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, począwszy od etapu projektowania aż do fazy marketingu; obejmują one zarówno nakłady na nabycie zewnętrznych usług szkoleniowych, jak i nakłady na szkolenie wewnątrzzakładowe, mogą to być np. koszty kształcenia personelu w zakresie obsługi komputerów związane z wprowadzanymi innowacjami itp.;
- marketing dotyczący nowych i ulepszonych produktów, czyli wydatki na wstępne badania rynku, testy rynkowe, przystosowanie produktów do wymogów różnych rynków, reklamę, itp., z wyłączeniem nakładów na organizację sieci dystrybucyjnych dla nowych produktów;
- pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji technicznych, obejmujące w szczególności opracowywanie procedur (w tym kontroli jakości), norm, dokumentacji technicznej (specyfikacji), łącznie z testami końcowymi.

Nowe produkty - to wyroby lub usługi, które różnią się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczas wytwarzanych przez firmę.

Organizacje pozarządowe - niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4. cytowanego artykułu ustawy.

Park naukowo-technologiczny - organizacja zarządzana przez wykwalifikowanych specjalistów, której celem jest podniesienie dobrobytu społeczności w której działają poprzez promowanie kultury innowacji i konkurencji wśród przedsiębiorców i instytucji opartych na wiedzy. Aby osiągnąć ten cel park naukowy stymuluje i zarządza przepływem wiedzy, technologii pomiędzy szkołami wyższymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi, przedsiębiorstwami i rynkami. Ułatwia tworzenia i rozwój przedsiębiorstw opartych na wiedzy poprzez inkubowanie i proces paczkowania (*spin-off*). Dodaje przedsiębiorstwom wartości poprzez wysokiej jakości usługi oraz obiekty i terytorium o wysokim standardzie.

Park przemysłowy - zespół wyodrębnionych nieruchomości, w którego skład wchodzi co najmniej nieruchomość, na której znajduje się infrastruktura techniczna pozostała po restrukturyzowanym lub likwidowanym przedsiębiorcy, utworzony na podstawie umowy cywilnoprawnej, której jedną ze stron jest jednostka samorządu terytorialnego, stwarzający możliwość prowadzenia działalności

gospodarczej przedsiębiorcom, w szczególności małym i średnim. W ramach parków przemysłowych realizowana jest polityka w zakresie:

- wspomagania młodych innowacyjnych przedsiębiorstw nastawionych na rozwój produktów i metod wytwarzania w technologicznie zaawansowanych branżach;
  - optymalizacji warunków transferu technologii i komercjalizacji rezultatów badań z instytucji naukowych do praktyki gospodarczej;
- w praktyce spotykanych pod nazwami parki: naukowe, badawcze, naukowo-badawcze, naukowo-technologiczne, przemysłowo-technologiczne, technopole itp.

Park technologiczny - zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną, utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o *Komitecie Badań Naukowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 389 oraz z 2003 r. Nr 39, poz. 335) a przedsiębiorcami, na którym oferowane są przedsiębiorcom, wykorzystującym nowoczesne technologie, usługi w zakresie doradztwa w tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne, a także stwarzający tym przedsiębiorcom możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez korzystanie z nieruchomości i infrastruktury technicznej na zasadach umownych.

Partnerstwo publiczno-prywatne – partnerstwo którego przedmiotem jest wspólna realizacja przedsięwzięcia oparta na podziale zadań i ryzyk pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym. Przedsięwzięcie, w rozumieniu art. 2 pkt 4 cyt. wyżej ustawy, stanowi: 1) budowa lub remont obiektu budowlanego, 2) świadczenie usług, 3) wykonanie dzieła, w szczególności wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, lub 4) inne świadczenie – połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem składnikiem majątkowym, który jest wykorzystywany do realizacji przedsięwzięcia publiczno-prywatnego lub jest z nim związany. Przez umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym partner prywatny zobowiązuje się do realizacji przedsięwzięcia za wynagrodzeniem oraz poniesienia w całości albo w części wydatków na jego realizację lub poniesienia ich przez osobę trzecią, a podmiot publiczny zobowiązuje się do współdziałania w osiągnięciu celu przedsięwzięcia, w szczególności poprzez wniesienie wkładu własnego (art. 7 ust. cyt. ustawy).

Prace badawczo-rozwojowe (działalność badawcza i rozwojowa) - systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Działalność B+R odróżnia od innych rodzajów działalności dostrzegalny element nowości i eliminacja elementu niepewności. Obejmuje ona badania podstawowe i przemysłowe (dawniej stosowane) oraz prace rozwojowe. Prac wdrożeniowych nie zalicza się do działalności B+R.

Pracownicy naukowo-badawczy - są to specjaliści zajmujący się pracą koncepcyjną i tworzeniem nowej wiedzy, wyrobów, usług, procesów, metod i systemów, a także kierowaniem (zarządzaniem) projektami badawczymi, związanymi z realizacją tych zadań. W badaniu działalności B+R prowadzonym przez GUS do pracowników naukowo-badawczych zalicza się następujące grupy osób:

- pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżynierjno-technicznych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk i w jednostkach badawczo-rozwojowych,
- pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych oraz naukowo-technicznych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w szkołach wyższych,
- pracowników naukowych i innych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w działalności badawczo-rozwojowej w innych jednostkach prowadzących prace B+R,
- uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R.

Przedsiębiorstwo (przedsiębiorca) – podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Sektor B+R - ogół instytucji i osób zajmujących się pracami twórczymi, podejmowanymi dla zwiększenia zasobu wiedzy, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. W skład sektora B+R w Polsce wchodzi następujące rodzaje jednostek: 1) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk obejmujące instytuty naukowe i samodzielne zakłady naukowe, 2) jednostki badawczo-rozwojowe (w skrócie JBR-y), 3) jednostki prywatne, których podstawowy rodzaj działalności zaklasyfikowany został do działu 73 według PKD „Nauka”, 4) szkoły wyższe: publiczne i

prywatne prowadzące działalność B+R – w zakresie tej działalności, 5) jednostki obsługi nauki (biblioteki naukowe, archiwa, stowarzyszenia, fundacje itp.), 6) jednostki rozwojowe (m.in. szpitale prowadzące obok swojej podstawowej działalności prace badawczo-rozwojowe).

Szkoły wyższe, tj. „uczelnie” - szkoły prowadzące studia wyższe, utworzone w sposób określony w ustawie. Uczelnią publiczną jest uczelnia utworzona przez państwo reprezentowane przez właściwy organ władzy lub administracji publicznej, natomiast uczelnią niepubliczną jest uczelnia utworzona przez osobę fizyczną albo osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną.

Średnie przedsiębiorstwo (średni przedsiębiorca) - przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 250 pracowników i którego obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR.

Transfer Technologii - jest to przekazanie informacji niezbędnych, aby jeden podmiot był w stanie powielać pracę innego podmiotu. Informacja ta występuje pod dwoma postaciami – o naturze technicznej (wiedza inżynierska, naukowa, standardy) oraz procedur (m.in. prawnych, umowy o zachowaniu poufności, patenty, licencje).

Znaczące udoskonolenia - istniejących produktów polegać na zmianach materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie tych produktów.

Bibliografia pojęć

Akty prawa unijnego:

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 9.8.2008 (L 214/3)

Załącznik nr I *Definicja małych i średnich przedsiębiorstw* do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 9.8.2008 (L 214/3)

Akty prawa krajowego:

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 20 marca 2002 r. *o finansowym wspieraniu inwestycji*. (Dz. U. Nr 41, poz. 363 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej*, (Dz. U. Nr 179, poz. 1484, z 2006 r. Nr 107, poz. 723)

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. *o partnerstwie publiczno-prywatnym* (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100)

Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. 2005 Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 8 października 2004 r. *o zasadach finansowania nauki* (Dz. U. z 2008 r., Nr 169, poz. 1049)

Ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. *o zmianie ustawy o finansowym wspieraniu inwestycji oraz ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców* (Dz. U. Nr 159 poz. 1537.)

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. *w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. Nr 85, poz. 719)

Pozycje zwarte:

Burdecka W, *Instytucje otoczenia biznesu*, Wyd. PARP, Warszawa 2004.

Głodek P., Gołębiowski M., *Transfer technologii w małych i średnich przedsiębiorstwach. Vademecum innowacyjnego przedsiębiorcy. Tom I*, Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku, Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A., Politechnika Krakowska i inn., Warszawa 2006.

Informator na temat organizacji wsparcia biznesu w województwie podkarpackim, Regionalna Strategia Innowacji, Wyd. Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2004.

Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć, (red. K. B. Matusiak), Wyd. PARP, Warszawa 2005.

Nauka i Technika w 2007 r., Wyd. GUS, Warszawa 2009.

Objaśnienia do formularza PNT-01 za rok 2008.

Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji, Wyd. OECD, EUROSTAT - Wydanie Trzecie, Paryż 2005.

Porter M. E., *Główna konkurencja*, [w:] Porter M. E., *Porter o konkurencji*, Wyd. PWE, Warszawa 2001.

Zmienione przez GUS definicje prac badawczo-rozwojowych (na podstawie formularza PNT-01/s za rok 2007).